

Халқ сўзи

Ўзбекистон –
келажаги
буюк
давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

http://xs.uz

E-mail: Info@xs.uz

2013 йил 19 январь, № 13 (5687)

Шанба

БОШ МАҚСАДИМИЗ – КЕНГ КЎЛАМЛИ ИСЛОҲОТЛАР ВА МОДЕРНИЗАЦИЯ ЙЎЛИНИ ҚАТЪИЯТ БИЛАН ДАВОМ ЭТТИРИШ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 2012 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2013 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузаси

Хурматли мажлис иштирокчилари! Вазирлар Маҳкамасининг бугунги кенгайтирилган мажлиси кун тартибига қўйилган асосий масала — бу Ўзбекистоннинг 2012 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш якунларини муҳокама этиш ва 2013 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларини тасдиқлаб олишдан иборат. Утган йил якунларини сарҳисоб қилар эканмиз, авваламбор шуни таъкидлашимиз керакки, глобал жаҳон иқтисодиётида ҳали-бери сақланиб қолаётган жиддий муаммоларга қарамаздан, 2012 йилда Ўзбекистон ўз иқтисодиётини барқарор суръатлар билан ривожлантириш давом эттирди, аҳоли турмуш даражасини изчил юксалтиришни таъминлади, дунё бозоридagi ўз позициясини мустаҳкамлади.

Бу даврда мамлакатимиз ялпи ички маҳсулоти 8,2 фоизга ўсди, саноат ишлаб чиқариш ҳажми 7,7 фоизга, қишлоқ хўжалиги 7,7 фоизга, чакана савдо айланмиси ҳажми 13,9 фоизга ошди.

Макроиктисодий барқарорлик ва иқтисодиётнинг мутаносиблиги таъминланди.

Экспорт ҳажми сезиларли равишда, яъни 11,6 фоизга ўсди, экспорт қилинаётган маҳсулотлар таркиби ва сифати яхшиланиб бормоқда. Бунинг натижасида хом ашё бўлмаган тайёр товарларнинг улуши 70 фоиздан зиёдни ташкил этмоқда. Ташқи савдо айланмасидаги ижобий сальдо 1 миллиард 120 миллион доллардан ошди.

Инфляция даражасининг ўсиш суръати прогноз кўрсаткичлари доирасида сақлаб қолинди ва 7 фоиздан ошмади.

2012 йилда солиқ юкини камайтириш сиёсати давом эттирилди. Кичик корхона ва микрофирмалар учун ягона солиқ тўлови ставкалари 6 фоиздан 5 фоизга туширилгани, яқка тартибдаги тадбиркорлар учун белгиланган солиқ ставкаси эса сезиларли тарзда, яъни ўртача икки баробар камайтирилгани буни яққол тасдиқлайди.

Шуларга қарамаздан, давлат бюджетининг даромадлар қисми

бўйича кўрсаткичлари тўлиқ бажарилди, эришилган профицит ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,4 фоизни ташкил этди.

Давлат жами харажатларининг асосий қисми, яъни қарийб 59,2 фоизи ижтимоий соҳа ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш чора-тадбирларини амалга оширишга қаратилди, унинг 34 фоиздан ортиғи таълим, 14,5 фоиздан кўпроги соғлиқни сақлаш соҳаларини молиялаштиришга йўналтирилди.

Бугунги кунда, дунёнинг кўплаб мамлакатларида давлат қарзининг ортиб бориши билан боғлиқ муаммолар сақланиб қолаётган бир шароитда, Ўзбекистонимиз четдан қарз олиш бўйича пухта ўйланган сиёсат олиб бориши натижасида давлатимиз қарз ҳажмининг улушини нисбатан паст даражада ушлаб қолишга ва ўз мажбуриятларига тўлиқ жавоб берадиган мамлакат сифатида барқарор обрў-эътиборини сақлаб қолишга эришди. 2013 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, Ўзбекистоннинг жами ташқи қарзлари миқдори ялпи ички маҳсулотга нисбатан 16,0 фоиздан ошмагани, бу кўрсаткич эса халқаро мезонлар бўйича «ўртачадан ҳам кам» даражада баҳолангани буни исботлаб бермоқда.

Мамлакатимиз молия-банк тизими барқарор ва ишончли фаолият юритиб, юқори кўрсаткичларни намойён этиб келмоқда. 2012 йилда банк тизимининг жами капитали 24,3 фоизга, сўнгги уч йилда эса икки баробар кўнаиди.

Бугунги кунда капиталнинг етарлилик даражаси 24,0 фоиздан ошиб, бу эса қабул қилинган умумий халқаро стандартлардан 3 баробар ортиқдир. 2012 йил якунлари бўйича банк тизимининг ликвидлиги 65,0 фоиздан ортиқмоқда, бу эса талаб этиладиган минимал даражадан 2 баробар юқоридир.

2010 йилда мамлакатимизнинг атиги 13 та тижорат банки ижобий халқаро рейтингга эга бўлган бўлса, айни пайтда уларнинг сони 28 га етди.

Банклар фаолиятида, утган йиллардаги каби, инвестиция фаолиятига катта эътибор қаратилди.

2012 йилда иқтисодиётнинг реал секторига йўналтирилган кредитлар ҳажми 2011 йилга нисбатан 1,3 баробар ошди. Ажратилган кредитларнинг 76 фоиздан зиёди уч йилдан ортиқ муддатга берилган узоқ муддатли кредитлар экани, айниқса, эътиборга молик.

Мамлакатимиз иқтисодиётининг ўтган йил натижаларини баҳолаганда, Халқаро валюта жамғармаси миссияси раҳбари Вероника Бакалу хонимнинг ушбу миссиянинг Ўзбекистонда 2012 йил ноябрь-декабрь ойларидаги иши натижалари бўйича билдирган фикрларини келтириш ўринли, деб биламан. Унинг таъкидлашича, «Ўзбекистон иқтисодиёти жадал суръатлар билан ўсмоқда. Солиқ-бюджет ва ташқи фаолият соҳаларидаги мустаҳкам позиция, банк тизимининг барқарорлиги, давлат қарзининг камлиги ва ташқаридан қарз олишга эҳтиёткорлик билан ёндашиш мамлакатни глобал инқирознинг салбий оқибатларидан ҳимоя қилди».

Ўйлайманки, бундай ҳолисона баҳо кўп нарсадан далolat беради.

Хурматли мажлис иштирокчилари! 2012 йилда мамлакатимизнинг юқори суръатлар билан барқарор ўсишини таъкидлар эканмиз, бунинг боиси ва омиллини, авваламбор, иқтисодиётимизга йўналтирилган капитал маблағлар, инвестициялар тобора ўсиб бораётганида, бу кўрсаткич ялпи ички маҳсулотга нисбатан 22,9 фоизни ташкил этганида, деб ҳисоблашимиз зарур.

Ўтган йилда иқтисодиётимизга 11 миллиард 700 миллион доллар миқдоридан ички ва хорижий инвестициялар жалб этилди ёки бу борадаги кўрсаткич 2011 йилга нисбатан 14 фоизга ўсди. Жами инвестицияларнинг 22 фоиздан ёки 2 миллиард 500 миллион доллардан ортиғини хорижий инвестициялар ташкил этди, уларнинг 79 фоиздан кўпроғи тўғридан-тўғри хорижий инвестициялардир.

Эътиборга сазовор томони шуки, жами инвестицияларнинг қарийб 74 фоизи ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва янгилашга қара-

тилган дастур ва лойиҳаларни амалга оширишга йўналтирилди.

Шу борада фақат ўтган йилнинг ўзида умумий қиймати 1 миллиард 600 миллион доллардан ортиқ бўлган капитал қўйилмалар ўзлаштирилиб, 205 та йирик инвестиция объекти қуриб битказилди.

2012 йилда қурилиши ниҳоясига етказилган энг йирик объектлар ҳақида гапирганда, Навоий иссиқлик электр станциясида Япониянинг «Мицубиси» компанияси томонидан ишлаб чиқарилган 478 мегавольт қувватга эга бўлган буғ-газ қурилмасининг ишга туширилганини алоҳида қайд этиш лозим.

Ушбу лойиҳанинг амалга оширилиши йилга қўшимча равишда 2 миллиард 800 миллион киловатт соат электр энергияси ишлаб чиқариш имконини беради. Шунингдек, бу лойиҳа ҳисобидан шартли ёқилғи истеъмолини 1,8 марта камайтиришга, ҳар йили 400 миллион куб метр газни тежаш ёки 110 миллион доллардан ортиқ маблағни иқтисод қилишга эришамиз.

Автомобиль саноатида Германиянинг дунёга машҳур «МАН» компанияси билан ҳамкорликда Самарқанд вилоятида йилга 3 мингга юк автомобили ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги комплекси бунёд этишнинг иккинчи босқичи якунланди.

Ушбу корхонада жаҳондаги энг юксак стандартлар асосида жиҳозланган юқори технологик ишлаб чиқариш ташкил этилди. Айтиш керакки, катта ҳажмдаги юкларни ташийдиган энг замонавий автомобиллар ишлаб чиқарадиган мазкур корхона нафақат мамлакатимиз эҳтиёжини қоплайди, балки бу машиналарни экспорт қилишни ҳам таъминлайди.

Муборак газни қайта ишлаш заводига 258 минг тонна сулфитрилган газ ва 125 минг тонна конденсат ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган заводнинг биринчи навбати фойдаланишга топширилди, «Шўртаннефтьгаз» корхонасида эса пропан-бутан қоришмаси асосида 50 минг тонна сулфитрилган газ ишлаб чиқарадиган қурилма ўрнатилди.

Яна бир йирик лойиҳа — умумий қиймати 250 миллион доллардан ортиқ бўлган Деҳқонobod қалийли ўғитлар заводининг иккинчи навбатини қуриш ишлари давом эттирилмоқда. Бу борадаги ишлар якунига етган, корхонада йилга 600 минг тоннагача қалийли ўғит ишлаб чиқариш имкони пайдо бўлади ва бу маҳсулотнинг 350 минг тоннадан кўпроғи экспорт қилинади.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, 2012 йилда Сурғил қони базасида, ҳатто, дунё мезонлари бўйича ҳам ноёб бўлган, қиймати 25 миллиард доллардан зиёдни ташкил этадиган Устюрт газ-кимё комплекси қурилиши бошланди. Мазкур объектнинг қурилиши 2016 йилда ниҳоясига етказилади ва бу корхона 4 миллиард 500 миллион куб метр табиий газни қайта ишлаш, 400 минг тонна полиэтилен ва 100 минг тонна полипропилен ишлаб чиқариш имконини беради.

Ушбу лойиҳа технологик жиҳатдан дунёдаги энг илғор лойиҳалардан бири бўлиб, энг юксак даражадаги газ-кимё технологияларини жорий этишни кўзда тутди. Бу, ўз навбатида, табиий газдан 97 фоизгача этан, пропан ва бошқа қимматбаҳо компонентларни ажратиш олишни таъминлайди.

Мазкур лойиҳада етакчи хорижий банклар консорциуми, давлат қаролатларини жалб этмаган ҳолда, лойиҳаларни молиялаштириш принциплари асосида иштирок этмоқда. Дунёдаги йирик «Томсон Рейтер» бизнес-ахборот агентлигининг молия соҳасидаги жаҳонга машҳур «Прожект файненс интернешнл» журнали ушбу лойиҳанинг ноёблиги ва ишга новаторлик билан ёндашиш натижаси эканини қайд этиб, Устюрт газ-кимё комплекси қурилишини нефть-газкимё саноатидаги йилнинг энг яхши лойиҳаси, деб тан олди. Бу, ҳеч шубҳасиз, барчамизга катта мамнуният бағишлайди.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

18 январда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йилда республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2013 йилги иқтисодий дастурнинг асосий устувор вазифаларига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов маъруза қилди.

Давлатимиз раҳбарининг нутқида қайд этилдики, глобал иқтисодиётда жиддий муаммолар сақланиб қолаётганлигига қарамай, ўтган йилда мамлакатимиз иқтисодиёти барқарор юқори суръатлар билан ривожланишда давом этди, аҳоли турмуш даражасининг барқарор ўсиши ва мамлакатимизнинг жаҳон бозорларидаги мавқеи янада мустаҳкамланиши таъминланди.

Алоҳида таъкидлаб ўтилдики, мамлакатда амалга оширилаётган ривожлантириш ва ислоҳ қилиш стратегиясининг самарадорлиги, инқирозга қарши курашиш борасида тўпланган тажриба нуфۇзли халқаро молия ва иқтисодий институтларнинг, жаҳондаги етакчи илмий марказларнинг юқори баҳоларини олмақда. Чўнончи, 2012 йилнинг ноябрь-декабрь ойларида мамлакатимизга ташриф буюрган Халқаро валюта жамғармаси миссияси раҳбари баёнотида барқарор банк тизими, давлат қарзи даражасининг пастлиги ва четдан қарзлар олишга пухта ўйлаб ёндашиш мамлакатни глобал инқирознинг салбий оқибатларидан муҳофиза қилганлиги, Ўзбекистон иқтисодиёти жадал суръатлар билан ўсаяётганлиги ва келгуси йилларда унинг янада фаол ўсиши прогноз қилинаётганлиги қайд этилди.

2012 йил якунларига кўра, мамлакатнинг ялпи ички маҳсулоти 8,2 фоизга, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми — 7,7 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ҳажми — 7 фоизга, қурилиш ишлари ҳажми — 11,5 фоизга, чакана товар айланмиси ҳажми — 13,9 фоизга, хизматлар кўрсатиш ҳажми — 14,2 фоизга ўсди. Давлат бюджет ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,4 фоиз миқдорда профицит билан ижро этилди. Инфляция даражаси белгиланган прогноз кўрсаткичидан ошмади.

Ўсаяётган инвестициялар ҳажми иқтисодиётнинг барқарор юқори сифатлар билан ўсиши ва унинг тузилмасини диверсификациялашнинг энг муҳим манбаи бўлди. Инвестицияларнинг салмоқли қисми иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини модернизациялаш, техник ва технологик жиҳатдан янгилаш, транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини жадал ривожлантиришга йўналтирилди. Утган йилда мамлакат иқтисодиётига 11,7 миллиард АҚШ долларига тенг бўлган инвестициялар жалб этилди, бу 2011 йилдагига нисбатан 14 фоиз кўпроқ. Бунда барча инвестицияларнинг 22 фоиздан кўпроғини ёки 2,5 миллиард доллардан ортиғини хорижий инвестициялар ташкил қилди, уларнинг 79 фоиздан кўпроғи тўғридан-тўғри хорижий инвестициялардир.

Экспорт ҳажми 11,6 фоизга кўпайди, ташқи савдо айланмасининг салмоқли ижобий сальдоси таъминланди. Экспорт таркибида хом ашё бўлмаган тайёр товарлар улуши 70 фоиздан ошди. Мамлакат аграр сектори даярли барча тармоқларининг динамик ривожланиши таъминланди. Деҳқонларимиз томонидан мўл-кўл қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари — 3,46 миллион тоннадан ортиқ пахта хом ашёси, 7,5 миллион тонна дон, 2 миллион тоннадан зиёд картошка ва 9 миллион тоннадан кўп савзаовот ҳамда полз маҳсулотлари етиштирилди ва йиғиб олинди.

Молия-банк тизими барқарор ва ишончли тарзда фаолият кўрсатмоқда. Банк тизими капиталнинг етарлилик даражаси жаҳонда умумий қабул қилинган минимал талаблардан 3 баравар, унинг ликвидлиги эса 2 баравар ортиқдир. Ишбилармонлик муҳитини янада тубдан такомиллаштириш, шунингдек, кичик бизнес ва хизматлар соҳасини ривожлантириш ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш бўйича ишлар изчил амалга оширилди. Натижада кичик бизнеснинг мамлакат ялпи ички маҳсулотидagi улуши 54,6 фоизга, хизматлар соҳасида — 52 фоизга кўпайди.

Мамлакат иқтисодиётининг динамик ривожланиши аҳоли даромадлари ва ҳаёт даражаси янада ошиши учун зарур шарт-шароитларни таъминламоқда. 2012 йилда бюджет ташкилотлари ходимлари иш ҳақи, пенсиялар, нафақалар ва стипендиялар миқдори ўртача 26,5 фоизга,

аҳолининг реал даромадлари — 17,5 фоизга ўсди. Умуман, аҳоли жон бошига реал даромадлар 2000 йилга нисбатан 8,6 марта, ўртача иш ҳақи эса истеъмол саватчаси қийматидан 4 мартадан кўпроқ ошди.

2012 йилда иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини ошириш комплекс дастурининг бажарилиши туфайли қарийб 1 миллионга янги иш ўрни ташкил этилди, шундан 62 фоизи қишлоқ жойлардадир. Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар асосида уй-жойлар қуриш кўламини янада кенгайтириш ҳисобида қишлоқ аҳолиси ҳаёти ва турмуши сифатини яхшилаш дастурини амалга оширишга алоҳида эътибор қаратилди. Давлат дастури доирасида 2013 йилда қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар асосида 10 мингга уй-жой қуриш мақсадлари учун 1,4 триллион сўм ёки ўтган йилга нисбатан 54 фоизга ортиқ маблағ йўналтирилиши кўзда тутилмоқда.

Таълим жараёнининг узлуксиз тизимини такомиллаштириш, таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ишлари давом эттирилди. Умуман, ижтимоий соҳани ривожлантиришга Давлат бюджет умуумий харажатларининг қарийб 59,2 фоизи йўналтирилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ўз маърузасида ҳал этилмаган мавжуд муаммоларни батафсил ва ҳар томонлама таҳлил қилди ҳамда 2013 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор вазифалари ва йўналишларини баъжариш бўйича дастурий вазифаларга атрофлича тўхтади. Ҳукумат, вазирлик ва идоралар олдида ҳар бир ҳудуд учун устувор тармоқларни аниқлаш, табиий-хом ашё ресурсларидан янада тўлиқроқ фойдаланиш, саноат ишлаб чиқаришини, айниқса, қайта ишлаш тармоқлари, хизматлар соҳаси, ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилмасини тезкор ва мувозанатли ривожлантириш ҳудудларни тармоқлар билан узвий боғлаган ҳолда комплекс ривожлантириш таъминлаш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари ва маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари раҳбарлари олдида иқтисодий ўсишнинг барқарор юқори суръатларини, макроиктисодий барқарорлигини сақлашга, мамлакат иқтисодиётининг рақобатбардошлигини оширишга, фаол инвестиция сиёсатини амалга оширишга, иқтисодиётни ва унинг етакчи тармоқларини модернизациялаш, техник ва технологик жиҳатдан янгиллаш кўламлини кенгайтиришга, ишлаб чиқаришнинг диверсификациялашга, шунингдек, йўл-транспорт, коммуникация инфратузилмасини жадал ривожлантиришга йўналтирилган чора-тадбирлар комплексини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича аниқ вазифалар қўйилди.

Жорий йилнинг «Обод турмуш йили» деб эълон қилинганлиги муносабати билан белгиланган мақсадлар ва вазифаларга эришиш бўйича дастурий чора-тадбирларни, шу жумладан, инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва манфаатларини ҳимоя қилишни, аҳолининг иқтисодий ноҳор қатламларини манзилли ижтимоий қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш, аҳолининг, айниқса, қишлоқ аҳолисининг даромадларини, турмуш даражаси ва сифатини изчил ошириш, ижтимоий соҳанинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича чора-тадбирларни амалга оширишнинг зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди.

Кун тартибидagi масалалар бўйича вазирликлар, идоралар, ташкилотлар раҳбарлари ва вилоятлар ҳокимлари сўзга чиқдилар. Қўйилган масалаларни муҳокама қилиш якунлари бўйича республика Ҳукумати мажлисида қарор қабул қилинди, унда 2013 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим устувор вазифаларини амалга оширишни таъминлашга доир амалий чора-тадбирлар белгиланди.

(ЎзА).

Фарход ҚҮРБОНҒОЕВ олган сурат.

БОШ МАҚСАДИМИЗ – КЕНГ КЎЛАМЛИ ИСЛОҲОТЛАР ВА МОДЕРНИЗАЦИЯ ЙЎЛИНИ ҚАТЪИЯТ БИЛАН ДАВОМ ЭТТИРИШ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 2012 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2013 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим ўстўвор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузаси

«(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

2012 йилда Жанубий Африка Республикасининг “Сасол” компанияси ва Малайзиянинг “Петронас” корпорацияси билан ҳамкорликда қиймати 4 миллиард доллардан зиёдни ташкил этадиган, тозаланган мөтан асосида синтетик суюқ ёқилғи ишлаб чиқариш бўйича катта истиқболга эга бўлган йирик лойиҳани амалга ошириш бошланди.

Ушбу лойиҳа асосида барпо этиладиган завод дунёдаги санокли корхоналардан бири бўлиб, у синтетик суюқ ёқилғи — суелтирилган газ, авиакеросин ва “премиум класс” тоифасидаги, яъни “евро — 4” стандартидан кам бўлмаган дизель ёқилғиси ишлаб чиқаради.

Шу ўринда автомобиль, темир йўл ва коммуникация соҳаларидаги қурилиш ишларига қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Ўтган даврда қарийб 500 километрик тўрт полосоли замонавий автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш ишлари якунланди. Шундан 163 километри цемент-бетон ва 335 километри эса асфальт-бетон билан қопланган йўллардир.

Узунлиги 116 километр бўлган “Гулистон — Оҳангарон” автомобиль йўли, Қўқон шаҳрини айланиб ўтадиган автойўл фойдаланишга топширилди, Самарқандни Тошкент, Қарши ва Олот шаҳарлари билан боғлайдиган йўллар реконструкция қилинди.

Темир йўл транспорт коммуникацияларини янада ривожлантириш ишлари, темир йўл тармоқларини электрлаштириш лойиҳалари изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бу ишлар поездлардан фойдаланиш харажатларини 20 фоизга камайтириш, йўловчи ва юк ташиш тезлигини 1,3 баробар ошириш, 830 километрик “Тошкент — Термиз” темир йўлини тўлиқ электрлаштириш имконини беради.

2012 йилда узунлиги 240 километр бўлган темир йўлни қайта тиклаш ишлари давом эттирилди. Узунлиги 70 километрдан ортиқ бўлган “Дашт-обод — Жиззах” темир йўл тармоғи бўйлаб юк ва йўловчи поездлар харакати йўлга қўйилди.

Ўтган йили телекоммуникация тармоқларини ривожлантириш ва модернизация қилиш бўйича ҳам катта ишлар баҳарилди. Бу борада кўзда тутилган инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш доирасида узунлиги 180 километрдан зиёд бўлган “Бойсун — Денов”, “Ургут — Шахрисабз” оптик толали алоқа линияси ишга туширилди.

Фаргона, Навоий, Сирдарё ва Сурхондарё вилоятларида телеузиш мосламаларини ўрнатиш орқали босқичма-босқич рақамли телевидениега ўтиш амалга оширилди. Бу аҳолини мамлакатимиз бўйича рақамли телевидение билан қамраб олиш даражасини 42 фоизга етказиш имконини берди.

Янгитдан ташкил этилган “Навоий” ва “Ангрен” эркин индустриал-иқтисодий зоналари бугунги кунда мамлакатимизнинг ишлаб чиқариш салохиятини модернизация қилишга қаратилган лойиҳаларни амалга оширишда алоҳида ўрин эгалламоқда.

“Навоий” эркин индустриал-иқтисодий зонаси ташкил этилгандан буён бу ерда 12 та корхона қурилиб, фойдаланишга топширилди. 2012 йилда улар томонидан қарийб 80 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Аккумулятор симлари, автомобиль газ баллонлари, мобил ва стационар телефонлар, модемлар ва интернет учун қўшимча мосламалар ишлаб чиқариш бўйича корхоналар ташкил этиш каби юқори технологиялар асосидаги янги еттига лойиҳа амалга ошириш босқичида турибди.

Шу борада тупланган тажрибани ва Тошкент вилоятидаги ишлаб чиқариш ҳамда ресурс салохиятидан фойдаланиш, Фаргона водийсидаги корхоналар билан барқарор иқтисодий алоқаларни йўлга қўйишнинг келажақда муҳим аҳамиятга эга эканини ҳисобга олган ҳолда, “Ангрен” махсус индустриал зонасини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинган эди.

Мазкур индустриал зонада фаолият қўрсатаётган корхоналарга, киритилган инвестициялар ҳажмига қараб, 3 йилдан 7 йилгача бўлган муддатга кенг кўламли солиқ ва боғжона имтиёзлари ҳамда преференциялар берилди, уларнинг инфратузилма объектлари ва коммуникацияларга қаролатилиши равишида улаиши таъминланмоқда.

Хозирги кунда “Ангрен” махсус индустриал зонаси ҳудудида қиймати 186,0 миллион долларлик 8 та инвестиция лойиҳаси амалга оширилмоқда. Шулар қаторида зарурат ва эҳтиёж банд бўлган турли тайёр маҳсулотларни ва бутловчи буюмларни ишлаб чиқариш, шунингдек, янги шакар заводи қуриш, тайёр чарм буюмлар

ишлаб чиқарадиган комплексни барпо этиш алоҳида ўрин тутди.

Умумий қиймати 245 миллион долларлик яна 22 та рентабелли лойиҳани амалга ошириш масалалари қўриб чиқилмоқда ва бунинг учун зарур ҳужжатлар тайёрланмоқда.

Кўлга киритган тажрибамиз

шунини тасдиқлаб бермоқдаки, мамлакатимизнинг бошқа минтақаларида ҳам Навоий ва Ангрен каби махсус индустриал зоналарни, замонавий логистика тизимлари ва транспорт инфратузилмаларини яратиш бўйича бошлаган ишларимизни давом эттириш мақсадларимизга жавоб беради.

Хўрматли мажлис иштирокчилари!

Ўтган 2012 йилда **мамлакатимиз аграр секторининг деярли барча тармоқларида** улкан йўтуқ ва натижалар кўлга киритилди.

Албатта, 2012 йилда ҳам, сўнгги йиллардаги каби, янги мавсумга тайёргарлик қўриш даврида ёғингарчилик кўп бўлгани, баҳорнинг кенг келгани ва намгарчиликнинг юқори бўлгани, ёз фаслида ҳаво ҳароратининг ҳаддан зиёд ошиб кетгани қишлоқ ҳўжалик ишларини амалга оширишда жиддий муаммо ва қийинчиликларни юзага келтирди.

Шунга қарамаздан, 2012 йилда Ўзбекистонда деярли барча қишлоқ ҳўжалик экинлари — галла, пахта, сабзавот, полиз экинлари ва узумдан юқори ҳосил олинди. Мамлакатимиз деҳқонлари мўл ҳосил этиштиришди — 3 миллион 460 минг тоннадан ортиқ пахта, 7 миллион 500 минг тонна галла, 2 миллион тоннадан зиёд картошка ва 9 миллион тоннадан ортиқ сабзавот ҳамда полиз маҳсулотлари йиғиб-териб олинди.

Буларнинг барчаси, авваламбор, деҳқонларимиз, фермер ва механизаторларимиз, қишлоқ ҳўжалиги мутахассисларининг ўзини ямасдан қилган фидокорона меҳнати, бой тажрибаси ва ўз ишига бўлган садоқатининг амалий натижасидир. Бир сўз билан айтадиган бўлсак, бу ўтуклар барча ресурс ва имкониятларимизни тўла сафарбар эта олганимизнинг натижасидир.

Бугун мана шу юксак минбардан туриб, барча қишлоқ меҳнаткашларига уларнинг мардлиги ва матонатли, мамлакатимизнинг тараққиёти ва равнақига қўшаётган улкан ҳиссаси учун ўзимнинг чуқур ҳўрматим ва савимий миннатдорлигимни билдириш менга катта мамнуният бағишлайди.

Мамлакатимизда, хорижий давлатлар тажрибасини чуқур ўрганган ҳолда, қишлоқ ҳўжалигини иқтисодий ислоҳ этиш бўйича ўта муҳим чора-тадбирларнинг амалга оширилаётгани, қишлоқда бозор муносабатларини жорий этиш ва хусусий мулкчилик шаклини ривожлантириш, фермерлик харакатини қўллаб-қувватлаш учун ҳўкукий, ташкилий ҳамда молиявий шарт-шароитларни тўғдириб бериш бундай юксак натижаларни қўлга киритишда ҳал қилувчи омил бўлмоқда, десам, ҳеч қандай муболага бўлмайди.

Бугунги кунда фермер ҳўжалиги ҳақли равишда қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришининг етакчи бўлинига, уни ташкил этишининг асосий шаклига айланди. Хозирги вақтда фермерлик харакати ўз таркибиди 66 мингдан зиёд фермер ҳўжалигини бирилаштирмоқда. Мамлакатимиздаги жами ҳайдаладиган ерларнинг 85 фоиздан ортиғи, етиштириладиган қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларининг асосий қисми айнан фермерлар ҳиссасига тўғри келмоқда.

Кун сайин мустаҳкамланиб, ҳал қилувчи қучга айланиб бораётган фермерлик харакати Ўзбекистонда ўзини тўла оқлади ва бунга ҳеч қандай шубҳа бўлиши мумкин эмас, десам, ўйлаيمانки, барчамизнинг умумий фикримизни ифода этган бўламиз.

Фермерларимизнинг онгу тафаккурда ўз ери ва ишлаб чиқараётган маҳсулотига нисбатан эғалик ҳиссиёти йилдан-йилга тобора мустаҳкамланиб, уларнинг ўз меҳнати натижасидан манфаатдорлиги ошиб бормоқда. Энг асосийси — одамларимизнинг онги ва дунёқараш тубдан ўзгармоқда, бебаҳо бойлигимиз бўлган ер ва сув ресурсларидан самарали ҳамда оқилона фойдаланиш учун масъулият тўғриси кучаймоқда.

Сўнгги йилларда қабул қилинган қонунлар ва меъёрий ҳўжатлар фермер ҳўжаликлари ваколатларини сезиларли равишда кенгайттирди.

Шу билан бирга, тан олиш керакки, фермерлик харакатининг Фермер ҳўжаликлари уюшмаси шаклидаги ташкилий уюшмаси қишлоқ ҳўжалигини ислоҳ этиш ва соҳада ишлаб чиқариш самардорлигини ошириш, фермерлар олдиди турган вазифаларни ҳал этиш жараёنларига қучли таъсир қўрсата олмайди.

Фермерлик ўзининг тарихий илдиэларига эга бўлган хорижий мамлакатлар тажрибасини ўрганиш асосида Фермер ҳўжаликлари уюшмаси Ўзбекистон Фермерлари кенгашига, вилот ва туманларда эса фермерлар кенгашларига айлантирилди, энг муҳими, ушбу тузилмаларнинг ҳўкуқ ва ваколатлари жиддий равишда кенгайитрилди.

Бугунги кунда фермер ҳўжаликлари ташкил этиш ва қайта ташкил этиш, уларга ер участкаларини узоқ муддатга ижарага бериш, давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари томонидан фермер ҳўжаликларини ривожлантириш ва уларнинг фаолият қўрсатишига доир меъёрий-ҳўкукий ҳўжатлар лойиҳаларини қабул қилиш билан боғлиқ деярли бирорта масала фермерлар кенгашларининг бевосита иштирокисиз ҳал этилиши мумкин эмас.

Мазкур кенгашларнинг асосий вазифаси давлат ва ҳўжалик бошқаруви, жойлардаги давлат ҳўкимият органлари билан муносабатлар бўладими, тайёров, таъминот ва хизмат қўрсатадиган ташкилотлар билан ҳамкорлик қилиш бўладими, шунингдек, судларда ишларни қўриб чиқиш бўладими — ҳамма ерда фермерларнинг ҳўкуқи ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишдан иборатдир.

Бир сўз билан айтганда, фермерлар кенгашлари фермерлик харакатининг ўзағи, йўналтирувчи қучи бўлиши, уни қишлоқни ривожлантириш ва шу аснода қишлоқ аҳолиси фаровонлигини оширишда масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир қудратли ижтимоий-сиёсий қучга айлантириши лозим.

2012 йилда **хизмат қўрсатиш соҳаси** ҳам юқори суръатлар билан ривожланди. Аҳолига қўрсатилган хизматлар ҳажми қарийб 15 фоизга ўсди, ушбу соҳанинг мамлакатимиз ялли ички маҳсулотдаги улуши эса бугунги кунда 52 фоиздан зиёдни ташкил этмоқда.

Бу жараёнда хизматларнинг юқори технологияларга асосланган ва бозор иқтисодиётига хос бўлган турлари жадал суръатлар билан ривожланмоқда. Жумладан, алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари 24,5 фоизга, компьютер дастурлаш хизматлари 18 фоизга, технологик асбоб-ускуналари таъмирлаш ва уларга хизмат қўрсатиш 17 фоизга, молия-банк хизматлари 17,6 фоизга ўсди.

Шу билан бирга, мамлакатимизда, айнқисқа, қишлоқ жойларда хизмат қўрсатиш ва сервис соҳасида ҳали-бери фойдаланилмаётган катта резерв ва имкониятлар мавжудлигини тан олишимиз ҳамда бунга алоҳида эътибор қаратишимиз зарур.

Хисобот йилида **таълим соҳасини** ривожлантириш ва ислоҳ этиш масаласи доимий равишда эътиборимиз марказида бўлди.

Таълим-тарбия соҳасининг яхлит, узлуксиз тизимини шакллантириш ва мустаҳкамлаш, жумладан, умумий ўрта таълимдан бошлаб ўрта махсус, касб-хўнар ҳамда олий таълимгача бўлган барча босқичларда юксак билимли ва малакали касб тайёргарлигига эга бўлган авлодни тарбиялаш жараёнини такомиллаштириш ишлари изчил давом эттирилди.

Бу борада умумтаълим мактабларининг 9-синф битирувчиларини, айнқисқа, қишлоқ жойларда, олис аҳоли пунктларида яшайдиган қизларни касб-хўнар коллежларида ўқишга тўлиқ жалб этиш масаласини текшириш бўйича олиб борилган кенг кўламли ишлар муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Янги касб-хўнар коллежлари ва уларнинг филиалларини қуриш ниятисига етказилди. 2012/2013 ўқув йилида мамлакатимизда 12 йиллик мажбурий таълимга ўтиш тўлиқ таъминланди.

Касб-хўнар коллежлари битирувчиларини иш билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилди. Ушбу коллежларнинг иш бевуви корхоналар билан кооперация алоқаларининг турли шаклларида фойдаланиши, бу масалага туман ва шаҳар жамоатчилигини жалб этиш мазкур вазифани адо этишининг энг муҳим, ҳал қилувчи йўналиши бўлди.

Амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида коллежларни тутатган 450 минг нафардан ортиқ битирувчи иш билан таъминланди, уларнинг 43 фоизи ўзлари ишлаб чиқариш амалиётини ўтаган корхоналарга ишга жойлашди.

Мана шу имкониятдан фойдаланиб, ушбу юксак минбардан туриб, барча туман ва шаҳарлар, касб-хўнар коллежлари, корхона ва ташкилотлар раҳбарларига бугунги кунда мутлақ кўпчилик оилаларимиз учун гоят муҳим аҳамиятга эга бўлиб бораётган ушбу масъулиятни ишга қўшган ҳиссаси учун самимий миннатдорлик билдиrhoқчиман.

Ўтган даврда ўрта махсус, касб-хўнар таълими муассасаларини малакали, педагогик ва амалий иш тажрибасига эга бўлган раҳбар ва ўқитувчи кадрлар билан янада мустаҳкамлаш ишлари давом эттирилди. 2012 йилда 687 та касб-хўнар коллежининг директори аттестациядан ўтказилди. Бунинг натижасида уларнинг 119 нафари эғаллаб турган лавозимидан озод этилди. Ўрта махсус, касб-хўнар таълимнинг барча ўқув муассасалари танловлар орқали саралаб олинган раҳбар кадрлар билан тўлиқ таъминланди.

Етарли касбий кўникма ва малакага эга бўлмаган 2 минг 100 нафардан зиёд ишлаб чиқариш таълими устаси ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган малакали кадрлар билан алмаштирилди. Барча раҳбар ва педагог кадрларнинг 21 минг 700 нафардан ортиғи ёки 18 фоизи ўтган йили махсус курсларда ўз малакасини оширди.

Ўтган йили мамлакатимизда юқори малакали илмий ва илмий-педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш бўйича бир поғонали тизимни ислоҳ қилиш ҳамда жорий этиш ишлари ниятисига етказилди. 2013 йилнинг 1 январидан бошлаб биз учун янги бўлган олий ўқув юртидан кейинги таълим, докторлик илмий ишларини тайёрлаш ва ҳимоя қилиш, илмий даража ҳамда илмий унвонлар бериш тизими жорий этилмоқда.

Илмий кенгашлар, асосан, нафақат юқори малакали кадрлар тайёрлаш маскани, аини вақтда илмий тадқиқотлар олиб бориладиган марказга айланиши лозим бўлган етакчи олий ўқув юртилари қошида ташкил этилади.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссиясининг ташкилий тузилиши ва унинг низоми тубдан қайта қўриб чиқилди.

2013 йилнинг 1 январидан бошлаб мамлакатимизда олий ўқув юртилари фаолиятини баҳолашнинг рейтинг тизими жорий этилмоқда. Рейтинг тузиш вазифаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази зиммасига қўюлганди. Ушбу марказ рейтинг баҳоларини тузишнинг хозирча вақтинчалик тахминланган методикаси асосида ҳисоблаган мамлакатимизда олий таълимнинг қандай ривожланаётгани тўғрисида ҳар йили тахлилий маълумотлар тақдим этади.

Олий ўқув юртилари фаолияти баҳоладиган мезонларни шакллантиришда олий ўқув юртиларидаги ўқитиш сифати ва илмий салоҳият даражаси индексига асосий эътибор қаратилади ва уларнинг ҳар бири натижасига кўра, 35 фоиздан энг юқори баллар қўйилди. Шунингдек, талаба ва битирувчиларнинг иш бевувилар ўртасида сўров ўтказиш натижасида аниқланадиган малака индексига алоҳида аҳамият берилди ва бу қўрсаткич 20 фоиэ билан баҳоланди. Қолган 10 фоиэ бошқа қўрсаткичлар бўйича берилди.

Рейтинг тизимини жорий этишнинг маъносини ва аҳамиятини фақат ҳар бир олий ўқув юртининг мамлакатимиз олий ўқув юртилари орасида қандай ўринни эғаллаб тургани ҳақида ҳолис маълумотга эга бўлишдан иборат эмас.

Энг асосийси, шу аснода олий ўқув юртилари ўртасида соғлом рақобат ва мусобақа муҳитини шакллантириш, шунингдек, ишимиздаги эътибордан четда қолиб келаётган жиҳатлар ва резервларни баҳолаш, юқори малакали кадрлар тайёрлаш даражаси ҳамда сифатини янада ошириш бўйича аниқ таклифларни ишлаб чиқиш имконияти пайдо бўлади.

Таълим соҳасидаги ишларимизни сарҳисоб қилар эканмиз, Франциядаги дунёнинг энг яхши бешта бизнес мактаби қаторига кирадиган “Инссад” халқаро бизнес мактабининг 2012 йилги “Инновацияларнинг глобал индекси” маърузасида баён этилган маълумотларни келтириш ўринли, деб ўйлаيمان. Маъруза Жаҳон интеллектуал мулк ташкилоти билан ҳамкорликда тайёрланган.

Ушбу маърузада дунёнинг 141 мамлакатидидаги инновацион ривожланиш комплекс тарзда тахлил қилинган. Тахлилнинг асосий таркибий қисмларидан бири инсон капиталини ривожлантириш даражаси бўлиб, мазкур қўрсаткич бўйича бизнинг мамлакатимиз 35-ўринни эғаллаган. Таълим тизимини ривожлантириш даражаси бўйича эса Ўзбекистон — шунга эътибор беринлар — дунёнинг 141 мамлакати орасида иккинчи ўринни банд этган.

Ўйлаيمانки, бу ўринда ортиқча изоҳга ҳожат йўқ.

Мамлакатимизда **соғлиқни сақлаш тизимини янада ислоҳ қилиш ва ривожлантириш** бўйича ҳам 2012 йилда изчил ва аниқ мақсадга қаратилган ишлар амалга оширилди.

Соғлиқни сақлаш муассасалари-

нинг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш учун ўтган йили Таълим муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармаси Таълим ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига айлантирилди.

Бу фақат ўтган йил давомида Жамғарма маблағлари ҳисобидан 154 та тиббиёт муассасасини қуриш ва реконструкция қилишга 255 миллиард сўмдан ортиқ маблағ йўналтириш, 7,5 минг ўринга мўлжалланган шифохоналарни ва бир сменада 11 минг кишини қабул қила оладиган амбулатория-поликлиника объектларини фойдаланишга топшириш имконини берди. Тиббиёт муассасаларини замонавий диагностика ва даволаш ускуналари билан жиҳозлаш учун Жамғарма томонидан 8 миллиард сўмдан ортиқ маблағ ажратилди.

Республика иктисослаштирилган жарроҳлик марказида замонавий, юксак технологияларга асосланган тиббиёт ускуналари билан жиҳозланган, юрак-қон томир касалликларига қалинган беморларга ҳаҳон стандартлари даражасида диагностика ва уларни даволаш имконини берадиган кардиожаҳроҳлик бўлимининг очилиши ўтган йили шу соҳада қилган энг муҳим ишларимиздан бири бўлди.

Шуни мамнуният билан қайд этмоқчиманки, репродуктив саломатлигини таъминлаш бўйича ўзбек модели БМТ томонидан Шарқий Европа, Болтиқбўйи ва Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари учун энг яхши минтақавий дастур сифатида тавсия этилди.

Юртимизда спортни, авваламбор, болалар спортини ривожлантиришга доимий равишда катта эътибор қаратаётганимиз ҳам, ҳеч шубҳасиз, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. 2012 йилда 108 та болалар спорти объекти, жумладан, 16 та сузиш ҳавзаси, Навоий шаҳрида 10 минг ўринли янги стадион, Нукус шаҳрида теннис мактаби, мамлакатимиз ҳудудларида 12 та болалар ва ўсмирлар спорт мактаби фойдаланишга топширилди.

Самарқанд шаҳрида эшак эшиш каналини реконструкция қилиш ишлари ниятисига етказилди.

Айни пайтда 6 ёшдан 15 ёшгача бўлган қарийб 1 миллион 600 минг бола ёки юртимиздаги болаларнинг 35,6 фоизи турли спорт турлари билан мунтазам шугулланмоқда.

Тошкент шаҳрида халқаро стандартларга жавоб берадиган замонавий “Бунёдор” ва “Локомотив”, Бекобод шаҳрида “Металлург” футбол стадионлари бунёд этилди. Спорт кураши бўйича иктисослаштирилган олимпия заҳиралари мактаби ташкил қилинди.

Мамлакатимизда **янги иш ўринларини яратиш**, аҳолини, биринчи навбатда, ёшларни ишга жойлаштириш муаммосига гоят катта эътибор берилаётгани ҳақида бугун ортиқча гапиришга зарурат йўқ, деб ўйлаيمان.

2012 йилда мамлакатимизда комплекс чора-тадбирлар дастурини амалга ошириш ҳисобидан қарийб 1 миллионга янги иш ўрни ташкил этилди. Бу иш ўринларининг 62 фоизга яқини қишлоқ жойларда яратилди. Бу борада кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлиқни ривожлантириш вазивага 485 минг киши, қасаначилиқнинг жадал ривожлантириш учун барча зарур шарт-шароитлар яратилди.

2013 йилда мутаносиб ва барқарор давлат бюджетини шакллантириш мақсадида солиқ маъмурчилигини янада такомиллаштириш ва эркинлаштириш, маҳаллий бюджетлар даромад қисминини мустаҳкамлаш, бутун солиқ тизимини соддалаштириш ва унинг ошқоралигини таъминлаш бўйича тегишли тадбирлар қўзда тутилмоқда.

Шуларнинг ҳисобидан солиқ юки даражасининг ошмаслиги таъминланиб, ялли ички маҳсулотга нисбатан бу қўрсаткич 21,3 фоизни ташкил этади.

2013 йилда ҳам Давлат бюджетининг ижтимоий йўналтирилганлиги сақлаб қолинади. Унинг харажатлар қисмининг 60 фоиздан ортиғи ижтимоий эҳтиёжларни молиялаштиришга қаратилган.

Жорий йилда мутаносиб қатъий пул-кредит сиёсатини амалга ошириш давом эттирилади, инфляция қўрсаткичлари 7-9 фоизни ташкил қилади, Марказий банкнинг қайта молиялаш ставкаси 12 фоиз даражасида сақланади.

Бу борада банк тизимининг молиявий барқарорлигини янада мустаҳкамлаш, Республика молия-банк тизимини янада ривожлантириш ва унинг барқарорлигини оширишнинг ўстўвор йўналишлари бўйича қабул қилинган дастурда кўзда тутилган тадбирларни сўзсиз амалга ошириш, банк назоратини кучайтириш, банк активлари ва

да харид талабининг камайиши давом этмоқда, ишсизлик даражаси юқорилигича қолмоқда, ижтимоий кескинлик кучаймоқда.

Кредит олувчиларнинг тўловга лаёқатсизлиги, ҳисоб-китоб қилишга қўриб етмаётгани молия-банк тизимида жиддий муаммолар пайдо бўлишига олиб келмоқда.

Дунёнинг энг йирик давлатлари марказий банклари томонидан реал активлар билан деярли таъминланмаган пуллари чиқариш давом этаётгани, шунингдек, суный молиявий воситалар — деривативларнинг назоратсиз чиқарилаётгани қўллаб-қувватлаш халқаро тахлил марказлари ва экспертларда жиддий ташвиш уйғотмоқда.

Молия ва банк бозорини ортиқча ликвидлик билан тўлдириш, бундай сиёсатни давом эттириш улкан спекулятив “қўпиқлар” ҳосил бўлиши, заҳира валюталари ва миллий валюталарнинг қадрсизланиши, инфляция даражасининг ўсиш ҳафтини тўғдиримоқда.

Тобора ўсиб бораётган бундай муаммолар бугун

БОШ МАҚСАДИМИЗ – КЕНГ КЎЛАМЛИ ИСЛОХОТЛАР ВА МОДЕРНИЗАЦИЯ ЙЎЛИНИ ҚАТЪИЯТ БИЛАН ДАВОМ ЭТТИРИШ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 2012 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2013 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузаси

 (Давоми. Бошланиши 1-2-бетларда).

кредит портфелининг сифатини яхшилашга алоҳида эътибор қаратилади. Банк тизими жами капиталини камида 20 фоизга кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Хурматли дўстлар!

2013 йил ва яқин келажак-ка мўлжалланган дастури-миз-ни амалга оширишда иқти-содиётимиз ва унинг етакчи тармоқларини модернизация қилиш, техник ҳамда тех-нологик янгилашни жадаллаш-тириш ва унинг кўламини кен-гайтириш, ишлаб чиқаришни диверсификация қилиш мар-казий ўрин тутуши даркор.

Бу борада 2013 йил учун ишлаб чиқилган ва 370 дан ортиқ страте-гик муҳим лойиҳани амалга оширишни кўзда тутадиган Инвес-тиция дастури гоят муҳим аҳамият касб этади.

Ушбу мақсадлар учун ажрати-лаётган 13 миллиард долларнинг 75 фоизини ички манбалар ҳисобидан молиялаштириладиган маблағлар, қолган қисmini жалб этиладиган хорижий инвестиция-лар ташкил этади.

Ишлаб чиқариш курилиши учун мўлжалланаётган жами инвестиция-ларнинг қарийб тўртдан ўн қисmini янги ишлаб чиқариш корхоналари-ни барпо этиш, реконструкция ва модернизация қилиш учун йўнал-тиришга тўғри келмоқда.

Инвестиция дастурини амалга оширишда Ўзбекистон Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси тобора муҳим ўрин тутмоқда. 2013 йилда фақат Жамғарма маблағлари ҳисобидан қиймати 780 миллион долларлик 34 тадан ортиқ муҳим лойиҳа, биринчи навбатда, хорижий шериклар билан ҳамкор-ликда барпо этилаётган объектлар-ни молиялаштириш режалаш-тирилмоқда.

2013 йилда асосий мақсадимиз — курилиш бошланган ва мамла-катимизнинг sanoat ишлаб чиқариш таркибини тубдан ўзгар-тиришга хизмат қиладиган объект-ларни барпо этиш сураятларининг пасайишига йўл қўймаслик принци-пал аҳамиятга эга. Жорий йилда 115 та муҳим объектни ишга тушириш кўзда тутилмоқда.

Ҳамкорларимиз билан келишил-ган янги объектлар курилишини бошлашни тезлаштириш зарур. Шулар қаторида Кўнгатир сода заводининг иккинчи навбатини, “Резинотехника” очик акциядорлик жамияти неғизда автомобиль ши-налари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, бир қанча кўшма корхона-ларнинг қувватини ошириш лозим.

2013 йилда қишлоқ жойларда на-мунавий лойиҳалар асосида якка тартибдаги уй-жойларни қуриш кўламини янада кенгайтириш алоҳида ўрин тутуши зарур.

Шу борада барчамиз бир фикр-ни чуқур англаб олишимизни истардим. **Қишлоқларда тако-миллаштирилган замонавий лойиҳалар асосида янги уй-жойлар қуриш ва қишлоқ аҳоли пунктларини комплекс равишда ривожлантириш — бу, аввало, одамларимизнинг турмуш тарзи ва менталите-тини тубдан ўзгартириш бўйи-ча эзгу мақсадларни кўз-лайдиган қишлоқ аҳолиси ҳаётини сифатли ташкил этиш ва яхшилашга доир узок муддатли давлат дастурининг асосий маъно-мазмунини таш-кил этади.**

Замонавий муҳандислик, транс-порт ва ижтимоий инфратузилма-га эга бўлган янги ва кўркам уй-жой массивларини барпо этиш — мамлакатимиз қиёфасини ҳар то-монлама обод қилишга қаратилган, истиқболга мўлжалланган муҳим вазифамиздир.

Ана шу истиқбол режаларидан келиб чиққан ҳолда, жорий йилда қишлоқ жойларда якка тартибдаги янги уй-жойлар қуришни 8,5 минг-тадан 10 мингтага етказиш кўзда тутилмоқда. 2013 йилда бу мақсад-лар учун 1 триллион 400 миллиард сўм, яъни ўтган йилга нисбатан 54 фоиз кўп маблаг йўналтириш мўлжалланган.

Бу борада шуни эътиборга олиш керакки, мазкур мақсадлар учун тузилаётган пудратчи курилиш-монтаж ташкилотлари, барча ҳудудларда шакллантирилаётган уларнинг кучли моддий-ишлаб чиқариш базаси нафақат уй-жой-лар, балки sanoat ва хизмат кўрсат-иш объектларини қуришга ҳам жалб этилади.

2013 йил ва ундан кейинги йилларда дастурий вазифа-ларимизни амалга оширишда йўл-транспорт ва коммуника-ция инфратузилмасини жадал ривожлантириш устувор аҳа-мият касб этади.

Бугун мамлакатимизни модерни-зация қилиш ва янгилаш, иқтисо-дийётимизнинг сифат жиҳатида янги, замонавий таркибий тузил-

масини шакллантириш, ҳудудлари-мизни комплекс ривожлантириш бўйича барча режаларимизнинг муваффақиятли амалга оширилиши инфратузилма тармоқларини юксак суъратлар билан ривожлантириш-га узвий боғлиқ экани ҳақида гапиришнинг ҳожати йўқ, деб ўйлайман.

Инфратузилмани ривожланти-риш бўйича қабул қилинган дастур-ларда яқин истиқболда янги энергетика қувватларини, электр энергиясини узатиш тармоқларини барпо этиш ва мавжудларини реконструкция қилиш бўйича 26 та-дан ортиқ инвестиция лойиҳасини амалга ошириш кўзда тутилган.

Бўлар, авваламбор, Таллимаржон иссиқлик электр станциясида умумий қуввати 900 мегавольт бўлган иккита буғ-газ қурилмаси-ни, Тошкент иссиқлик электр стан-циясида қуввати 370 мегавольтни ташкил этадиган буғ-газ қурилма-сини, Ангрен иссиқлик электр станциясида қуввати 130-150 мегавольтдан иборат энергоблокни, Фарғона водийсида янги энерге-тика қувватларини барпо этиш, Сирдарё ва Янги Ангрен иссиқлик электр станцияларини бир-бири билан боғлайдиган юқори вольтли электр узатиш тармоғини қуриш, Устюрт газ-кимё мажмуасининг ташки энергия таъминотини ташкил этиш каби муҳим стратегик лойиҳалардир.

Мазкур объектлар қурилишининг якунланиши ва ишга туширилиши мамлакатимиз бутун энергия тизи-мини, авваламбор, техник жиҳатдан тубдан қайта жиҳозлаш, ўз энер-гия ресурсларимиз ҳисобидан мам-лакатимизнинг барча ҳудудларини ишончли таъминлаш имконини беради. Шу билан бирга, мазкур тизим фаолияти самарадорлигини ошириш, электр энергияси ишлаб чиқариш ва узатиш жараёнида сарф-ҳаражатлар ва техник йўқо-тишларни сезиларли даражада қисқартириш, энергетика ресурсл-ари таркибини оптималлаш-тиришга хизмат қилади.

“Ўзбекэнерго” давлат-акциядор-лик компанияси буғ-газ электр станцияларини қуриш, мукўбил энергия манбаларидан фойдала-ниш, электр энергияси истеъмоли ҳисобини юритиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган тизимини жорий этиш, электр энергияси ишлаб чиқариш ва уни транспортровка қилишда техноло-гия йўқотишларни қисқартиришга қаратилган лойиҳаларни амалга ошириш бўйича кўшимча чоралар-ни қўриши даркор.

2013 йилда халқаро стандартлар-га жавоб берадиган 526 километр-лик автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш, Камчиқ доvonида 71 километрлик автомо-биль йўли участкасида реконст-рукция ишларини якунлаш, шунингдек, қатор кўпирк ва йўлўтказгичларни барпо этиш режалаштирилмоқда. Ушбу мақсадлар учун 1 триллион 200 миллиард сўм, шу жумладан, Республика йўл жамғармаси маб-лағлари ҳисобидан 870 миллиард сўмдан ортиқ ҳамда халқаро молия институтлари — Осиё тараққиёт банки, Ислom тараққиёт банки, Араб Мувофиқлаштириш гуруҳи-нинг қарийб 120 миллион доллар-га тенг маблағларини йўналтириш кўзда тутилмоқда.

“Узавтойўл” давлат-акциядорлик компанияси, Республика йўл жам-ғармаси, Қорақалпоғистон Респуб-ликаси Вазирлар Кенгаши, вило-ятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлик-лари автомобиль йўлларини қуриш, реконструкция қилиш ва таъмир-лаш ҳамда йўллар бўйида тегишли инфратузилмани ривожлантиришга доир белгиланган вазифаларни сўзсиз бажариш юзасидан амалий чоралар қўриши лозим.

Темир йўл коммуникациялари тизимини жадал ривожлантириш-га, юк ташиш ҳажмининг асосий қисmini таъминлайдиган коммуни-кация тармоқлари билан мамлака-тизмизнинг барча ҳудудларини ишончли тарзда боғлашга биз алоҳида эътибор қаратмоқдамиз. Жорий йилда бу борада 16 та инвестиция лойиҳасини амалга ошириш кўзда тутилмоқда.

Биринчи навбатда, 140 километр-лик “Мароканд — Қарши”, 325 километрлик “Қарши — Термиз” темир йўл участкаларини электр-лаштиришни тугатиш, шунингдек, ҳаракатланадиган таркибини модер-низация қилиш ишларини амалга ошириш режалаштирилмоқда.

“Ўзбекистон темир йўллари” давлат-акциядорлик темир йўл ком-панияси ушбу лойиҳаларни амалга оширишнинг боришини яна бир

этомқда. **Биз ўзимизга шуни аниқ тасаввур этишимиз керакки, иқтисодиётнинг бар-ча соҳаларига, кундалик ҳаёти-мизга замонавий ахборот-ком-муникация тизимларини кенг жорий этиш бўйича туб ва ижобий маънодаги портлаш эффектини берадиган ўзга-ришларни амалга оширмасдан туриб, истиқболдаги мақсад-ларимизга эришиш қийин бўлади.** Биз қисқа вақт мобайи-да нафақат ахборот хизматлари кўрсатишнинг кўплаб турлари бўйи-ча мавжуд камчиликларни бартараф этишимиз, балки ахборот-коммуни-кация технологияларини жорий этиш борасида юксак даражага эришган илғор мамлакатлар сафига қўшилишимиз зарур.

Жорий йилнинг ўзида Жиззах, Тошкент, Фарғона ва Хоразм вилоятларида бешта ҳарамли телевизион узатгич ўрнатиш йўли билан рақамли телевидениени ривожлантириш лойиҳаларини амалга ошириш ва мамлакатимиз аҳолисини рақамли телевидение билан қамраб олиш даражасини 42 фоиздан 45 фоизга етказишни таъминлаш лозим.

Замонавий технологиялар асоси-да видеотелефонлар, интернет-телевидение, юқори тезликдаги интернет, HDTV каналларини намойиш қилиш ва бошқа хизмат-лар кўрсатиш имконини берадиган 2 минг километр узунликдаги кенг полосали оптик толали алоқа тармоғи қурилишини якунига етказиш даркор.

Янги ташкил этилган Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуни-кация технологиялари давлат кўмитаси, бу соҳада асосий муассиса Хўжжатириш орган сифати-да, ўтган йилда қабул қилинган Ахборот-коммуникация технология-ларини жорий қилиш ва янада ривожлантириш дастури баҳарли-шини қатъий назоратга олиши, унинг ихроси натижалари тўғриси-да Хўкуматга мунтазам равишда ахборот бериб бориши зарур.

Бу борада “Электрон ҳўкумат” тизимини, шу жумладан, бошқарув жараёнлари, шунингдек, бизнес соҳасига ва фуқароларга давлат хизматлари кўрсатиш тизимини шакллантириш концепцияси ва комплекс дастурини ишлаб чиқи-шни жадаллаштиришга, Ахборот тизимларининг идораларо ва идоравий комплексларни интегра-ция қиладиган миллий тизимини яратишга алоҳида эътибор қарати-ш лозим.

Хўрматли юртдошлар!

Фаол инвестиция сиёсати мамлакатимизни модернизация қилиш ва янгилаш бўйича амалга оширилаётган чора-тад-бирларнинг энг муҳим шарти ва манбаи бўлмоғи керак. Ўзе-бкистонда сўнгги беш йил мобай-нида инвестицияларнинг йиллик ўсиш суърати 9 фоиздан зиёдни ташкил этмоқда ва бу дунёдаги юқори, барқарор кўрсаткичлардан бири ҳисобланади. Жаҳон миқёси-да глобал молиявий-иқтисодий ин-қироз давом этаётганини инобат-га оладиган бўлсак, бугунги мурак-каб шароитда биз эришган бу на-тижанинг аҳамияти ва моҳияти яна-да яққол аён бўлади.

Кейинги 10 йилда мамлакатимиз иқтисодиётига киритилган инвес-тициялар ҳажми 3,2 баробар ош-ган бўлса, шу даврда тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳажми 20 баробардан зиёд ўсгани эътиборга сазовордир.

Стратегик хорижий инвестор-ларни жалб этиш мақсадида мамлакатимизда инвесторларнинг ўзи учун ҳам, хорижий инве-стициялар иштирокидаги корхоналар учун ҳам ноёб кафолатлар тизими яратилди.

Аввало, давлат томонидан хори-жий инвесторларнинг барча ҳуқу-лари таъминланмоқда, уларнинг сармоялари, мамлакатимиз ҳуду-дида улар томонидан яратилган мулкнинг даҳхлсизлиги кафолатлан-моқда, яратилаётган имтиёз ва преференцияларни кенгайтириш ва либераллаштириш бўйича олиб борилаётган ишлар изчил давом эттирилмоқда.

“Чет эллик инвесторлар ҳуқуқла-рининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида”-ги Қонунга кўра, қонунчилик нор-маларининг ўзгартирилиши инвес-тициялаш шарт-шароитларини ёмонлаштиришга олиб келган тақ-дирда, чет эллик инвесторларга нисбатан ўн йил мобайнида инвес-тиция киритилган санада амал қилган қонунчилик қўлланади.

Яна бир қулайлик томони шу-даки, давлат бошқарув органлари ёки давлат ҳокимияти маҳаллий органлари томонидан чет эллик инвесторларнинг ҳуқуқларини кам-ситадиган норматив ҳужжатлар қабул қилинган, шунингдек, чет эллик инвесторларнинг ҳўжалик фаолиятига ғайриқонуний ара-ла-шишга йўл қўйилган тақдирда,

буларнинг оқибатида етказилган зарар суд орқали мазкур органлар томонидан қўлланади.

Мамлакатимизда чет эллик инвесторнинг Ўзбекистонда олган даромадларини қайтадан инвести-ция сифатида киритиш бўйича ҳеч қандай чекловлар йўқ — чет эллик инвесторнинг даромади, унинг хоҳишига кўра, ҳар қандай шаклда ишлатилиши мумкин.

Мазкур Қонунга мувофиқ, юрти-мизда чет эл инвестициялари ва хорижий инвесторларнинг бошқа активлари халқаро ҳуқуқда қабул қилинган умумий ҳолатларни (масалан, табиий офатлар, фало-катлар ва бошқаларни) мустасно этганда, национализация қилинмас-лигига яна бир бор эътибор қарати-ш ўринлидир.

Ўзбекистонда 2012 йилда мамлакатимизнинг инвестициявий ҳожибадорлигини янада яхшилаш-га йўналтирилган бир қатор қўшим-ча муҳим қонун ҳўжжатлари ва ҳуқуқий нормалар қабул қилинди.

Биз мамлакатимизда хорижий ин-весторлар учун муҳим аҳамият касб этадиган инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш йўлида зарур бўлган барча ишлаб чиқариш инфратузил-маларини давлат маблағлари ҳисо-бидан таъминлаш принципини нафақат қабул қилдик, балки уни амалда жорий этмоқдамиз.

Биз қиймати 50 миллион доллар-дан ошадиган ва хорижий инвес-торнинг улуши камида 50 фоиз бўлган аниқ лойиҳаларнинг ўз муд-датида амалга оширилишини таъминлайдиган инфратузилмани лойиҳа ҳўжжатлари асосида ўз вақтида қуриш мажбуриятини зиммасига оламиз. Сўргил қони неғизида Устюрт газ-кимё маж-муасини қуриш бўйича амалга оширилаётган лойиҳа бунинг яққол далилидир. Бу ерда умумий қиймати 212 миллион долларни ташкил этадиган ташки муҳандис-лик инфратузилмасини барпо этишни давлат ўз зиммасига олган. “Навоий” эркин индустриал-иқтисо-дий зонаси ва “Ангрен” махсус индустриал зонасида яратилган шароитлар ҳам бунга мисол бўлиши мумкин.

Мамлакатимизда яратилган ишбилармонлик муҳити қулай инвестициявий ҳожибадорлик-нинг муҳим таркибий қисми ва омилidir.

Ўзбекистонда Жаҳон банки томонидан ишлаб чиқилган мето-дологияга мос ва мамлакатимизда бизнесни юритиш билан боғлиқ барча жараёнлари янада либерал-лаштириш, соддалаштириш, ар-зонлаштириш ва уларнинг очикли-гини таъминлашга йўналтирилган комплекс дастур қабул қилинди.

2012 йил давомида мазкур дастур доирасида олти та муҳим қонун, жумладан, “Хўсусий мулкни ҳимоя қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқларининг кафолатлари тўғриси-да”ги, янги тахрирдаги “Тадбир-корлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида”ги қонун-лар, шунингдек, рухсат бериш тартиб-таомилларини соддалашти-риш, солиқ ва статистик ҳисобот-ларни қисқартиришга қаратилган қонун ҳўжжатлари ва норматив актлар мажмуаси қабул қилинди.

Рухсат беришга оид 80 та тартиб-таомил, лицензияланиш талаб эти-ладиган 15 та фаолият тури бекор қилинди, статистик, солиқ ва молиявий ҳисоботларнинг шаклла-ри ва даврийлиги бир ярим-икки баробар қисқартирилди. Давлат ва назорат қилувчи идораларнинг тад-биркорлик субъектлари билан элек-трон шаклдаги билвосита алоқаси босқичма-босқич жорий этилмоқда. Бугунги кунда Ўзбекистонда бизнесни рўйхатга олиш жараёни “бир дарча” тамойили асосида атиги икки кун ичида амалга оширилади ва бу энг яхши халқаро амалиёт талабларига тўла мосдир.

Мамлакатимизда тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларининг усту-ворлиги тамойили жорий этилган бўлиб, бунда тадбиркорлик фаоли-ятини юритиш билан боғлиқ қонун-чиликдаги бартараф этиб бўлмай-диган қарама-қаршилик ва ноаниқ-ликлар тадбиркорлик субъекти фойдасига талкин қилиниши белгилан қўйилган.

Юртимизда ишбилармонлик муҳитини тақомиллаштириш бора-сидаги чора-тадбирлар ўзининг илк натижаларини кўрсатаётганини таъкидлаш жоиз. Жаҳон банки ҳисоб-китобларига кўра, 2012 йил-да Ўзбекистон бизнесни юритиш бўйича рейтингда 14 ўрин юқори-га кўтарилди.

Айни пайтда мазкур йўналишда яна кўп ишларни амалга ошириш лозимлигини таъкидлаш керак. Мамлакатимиздаги ишбилармон-лик муҳити жаҳон тажрибасида қабул қилинган бизнесни юритиш мезонларига қай даражада мос келишини доимо кузатиб бориши-миз ва тегишли қарорлар қабул қилишимиз зарур. Вазирлар Маҳкамаси бу ишга раҳбарлик

қилиши, Хўсусийлаштириш, моно-полиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат кўмитаси бу масала билан тизимли асосда шуғулланиши мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Янги иш ўринлари ташкил этиш ва мамлакатимиз аҳо-лиси бандлигини таъминлаш 2013 йил ва ундан кейинги йилларга мўлжалланган мақ-садли вазифаларни ҳал қи-лишнинг энг муҳим устувор йўналиши бўлиб қолади.

Олий Мажлис томонидан маъқу-ланган дастурда 2013 йилда 970 мингдан ортиқ янги иш ўрни ташкил этиш кўзда тутилган. Муҳим ижтимоий аҳамиятга эга бўлган маз-кур масалани ҳал этишда кичик биз-нес ва хўсусий тадбиркорлиқни, хиз-мат кўрсатиш ва сервис соҳасини жадал ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилади. Ушбу соҳалар-да қарийб 500 минг иш ўрни яра-тиш режалаштирилмоқда.

Банд бўлмаган аҳолини иш билан таъминлашда касаначилиқнинг тур-ли шаклларини, биринчи навбатда, касаначилар ва корхоналар ўртаси-даги кооперацияни меҳнат шарт-номалари асосида кенгайтириш, оилавий бизнесни ривожлантириш катта резерв ҳисобланади. Мазкур соҳалар ҳисобидан 280 мингдан ортиқ кишини ишга жалб қилиш кўзда тутилган.

Иш ўринларини ташкил қилиш-да, биринчи навбатда, тармоқ дастурларини амалга ошириш, корхоналарни модернизация қилиш ва технологик янгилаш, ишлаб чиқаришни маҳаллийлашти-риш, қишлоқ ҳўжалиги махсулотла-рини қайта ишлашни чуқурлашти-риш, транспорт ва коммуникация қурилишини, ижтимоий ва бозор инфратузилмасини жадал ривож-лантириш, аҳоли пунктларини ободонлаштириш ишларини кен-гайтириш масалалари муҳим ўрин тутади ва бу соҳаларда 250 минг кишини иш билан таъминлаш белгиланган.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, шаҳар ва туманлар, ҳўжалик юритувчи субъект ва ташкилотлар раҳбарларига мурожаат этиб, ушбу масалани ҳал қилиш юзаси-дан тегишли аниқ дастурларни ишлаб чиқиш ва уларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш зарур-лигига эътиборингизни қарат-моқчиман.

Барчамиз, авваламбор, кат-та-кичик раҳбарлар бир нарсани ҳеч қачон эсимиздан чиқармаслигимиз лозим. Ҳар қайси оиладаги фаровонлик, юртдошларимизнинг ҳаётга бўлган муносабати, пировард натижада бутун жамиятимиз-нинг барқарорлиги, аввало, одамларимизнинг қандай иш билан таъминлангани, ўз меҳ-натига яраша муносиб маош олишига боғлиқдир.

Хўрматли дўстлар!

Юқорида баён қилинган фикр-ларни умумийлаштириб, **ўтган даврда амалга оширган кенг кўламли ишларимиз ҳам, жори йилдаги ва ундан кейинги йиллардаги барча саъй-ҳара-катларимиз ҳам ягона эзгу мақсадга — халқимизнинг ҳаёт даражаси ва сифатини юксал-тиришга қаратилганини яна бир бор таъкидламоқчиман.**

Бу соҳада эришилган реал рақам ва кўрсаткичлар мамлакта-мизда амалга оширилаётган демократик ислохотлар ва ўзга-ришларнинг самарадорлигини яққол намоён этаётганини ҳар биримиз ўзимизга аниқ тасаввур қилишимиз лозим.

Ҳеч кимга сир эмаски, ҳаёт даражаси, биринчи навбатда, аҳолининг даромадлари миқдори билан белгиланади. Ўтган 2012 йил-да бу кўрсаткич юртимизда 17,5 фоизга ўсди, энг кам иш ҳақи 26,5 фоизга ошди.

Умуман олганда, 2000 йил билан таққослаганда, реал даромад аҳоли жон бошига 8,6 баробар кўпайди. Ҳисоб-китобларга кўра, ўртача иш ҳақи истеъмол саватчаси баҳосидан 4 баробардан зиёд ошди.

2013 йилда бюджет ташкилот-лари ҳодимларининг иш ҳақи, пен-сиялар, нафақа ва стипендиялар миқдорини ўртача 23 фоиздан кам бўлмаган даражада ошириш, 2013 йилда ва кейинги икки йилда аҳоли реал даромадларини камида бир ярим баробар кўпайтириш вазифа-си қўйилмоқда.

Мамлакатимизда аҳоли даро-мадларининг ошиб бориши билан унинг таркиби ўзгариб, тадбиркор-лик фаолиятидан олинаётган даромад барқарор ўсиб бораётга-ни алоҳида эътиборга моликдир.

Ўтган 2012 йилда ушбу кўрсат-кич 51 фоизини ташкил қилди, бошқача айтганда, одамларимиз даромадининг ярмидан кўпи, биринчи навбатда, тадбиркорлик, кичик ва хўсусий бизнес ҳисоби-дан шаклланмоқда.

Ана шу даврда аҳолининг банк-лардаги омонатлари ўсиши 34,6 фоизни ташкил қилди, сўнгги ўн йилда эса 40 баробардан зиёд ошди. 2012 йилда мамлакатимиз-даги барча инвестицияларнинг 20 фоиздан ортигини аҳоли инвес-тициялари ташкил этгани, айниқ-са, эътиборлидир.

Ўзбекистонда аҳолининг энг кўп таъминланган 10 фоизи ва энг кам таъминланган 10 фоиз қатла-ми даромадлари ўртасидаги тафо-вут 2012 йилда атиги 8,0 баробар-ни ташкил этганини алоҳида таъ-кидлашни истардим. Бу жаҳонда-ги энг паст кўрсаткичлардан бири бўлиб, мамлакатимизда жамият-нинг кескин табақаланишига йўл қўймаслик борасида олиб борилаётган ижтимоий сиёсати-мизнинг самараси, десак, ҳеч қандай хато бўлмайди.

Одамларнинг ўзига ўзи баҳо бериши, ўзини аҳолининг муаян гуруҳига мансублигини англаши уларнинг турмуш даражаси ва сифатининг умумий ҳамда якуний индикатори ҳисобланади.

Бу борада, албатта, аҳоли жон бошига тўғри келадиган даромад билан бир қаторда, яшаш шароит-и ва стандартлари, аҳолининг обод ва замонавий уй-жойлар билан таъминлангани, одамлар исти-қомат қиладиган муҳитни ривожлан-тириш ҳамда ободонлаштириш, зарур инфратузилманинг мавжуд-лиги ва унинг самараси, аҳолини сифатли истеъмол товарлари, шу жумладан, мамлакатда ишлаб чи-қарилган товарлар билан таъмин-лаш, замонавий талаблар асосида таълим олиш ҳамда соғлиқни сақлаш тизимидан баҳраманд бўлиш каби ҳаёт даражасини бел-гилайдиган муҳим кўрсаткичлар инобатга олинади.

Ўзбекистонда юқорида қайд этил-ган аксарият индекс ва кўрсаткич-лар бўйича катта ўзгариш ва ютуқларга эришилди. Бу ҳақда сўз юритганда, шуни айтиш жоизки, айни пайтда оилаларнинг 97 фоизи ўз уйига эга, аҳолининг 90 фоизи узок муддат фойдаланиладиган барча асосий товарлар билан таъминланган, ҳар ўч оиладан бири шахсий енгил автомобилга эга, аҳоли истеъмол махсулотлари билан етарли даражада таъминланмоқда.

Ўзбек мусаввирларининг серқирра истеъдоди Шанхай жамоатчилиги вакиллари томонидан юқори баҳоланди

Яқинда Шанхайдаги Замонавий санъат музейида “Таниқли ўзбек мусаввирлари ижоди” деб номланган кўргазма бўлиб ўтди.

Биз ва жаҳон

Мамлакатимизнинг Шанхайдаги Бош консуллиги, “Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми” жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси Бадий академияси ва Шанхай Хорижий мамлакатлар билан дўстлик уюшмаси ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур маданий тадбир чоғида А. Нур, М. Содиков, Г. Қодиоров, Ф. Аҳмадалиев, М. Исанов сингари таниқли ўзбек рассомларининг ижод маҳсуллари намойиш қилинди.

Тадбир меҳмонлари юртимизнинг гўзал табияти, кўҳна ҳамда навқирон шаҳарлари, муқаддас зиёратгоҳлари акс этган ижод намуналаридан баҳра олишлари баробарида, ўзбекистонлик мусаввирларнинг истеъдоди ва ижодий йўналишларини баҳолаш им-

кониятига ҳам эга бўлдилар. Кўргазманинг очилиш маросимида сўзга чиққан **Шанхай Хорижий мамлакатлар билан дўстлик уюшмасининг ижрочи вице-президенти Ван Сяошу** мазкур тадбир икки томонлама маданий-гуманитар ҳамкорликни жадаллаштиришга ҳисса қўиши билан бирга, ўзбек халқининг бой тарихий меросини мегаполис жамоатчилиги вакиллари орасида янада оммалаштиришга ҳам хизмат қилишини қайд этди.

“Мўйқалам усталарининг гўзал ва бетакор ижод намуналари тақдим қилинган бу кўргазма Шанхай аҳолиси ва шаҳрими меҳмонларини дўст мамлакат бўлиши Ўзбекистон мусаввирларининг ижодий салоҳияти ва уларнинг маънавий

дунёси билан яқиндан таништириш имкониятини яратди”, деди у.

Шанхай Замонавий санъат музейи директори Сун Цзянше ҳам ўзбекистонлик рассомларнинг ижодий услуби ва йўналишини юксак баҳолар экан, асарларда нафақат муаллифларнинг истеъдоди, балки ўзбек халқининг кўп асрлик жўшқин тарихи ва рангбаранг анъаналари ҳам уфуриб турганини таъкидлади.

Сун Цзяншеннинг сўзларига қараганда, ҳар бир асарда мусаввирнинг ўй-хаёллари, ички дунёси, сўз билан ифодалаш мушкул бўлган фикр-мулоҳазалари акс этган. “Уларнинг барчаси шакли, ёрқин ранглари билан киши эътиборини ўзига жалб қилади, шунингдек, улар ўзбек мусаввирларининг серқирра ижоди ва истеъдодидан далолат беради”, деди, жумладан, музей директори.

«**Жаҳон**» АА,
Шанхай

Ифтихор

“Сиз Ўзбекистондан-мисиз?”

Хорижда Ватанинг ҳақидаги оддий савол ҳам кишини беҳад ғурурлантирар экан.

— Ҳа, Ўзбекистонданман!

Сайёҳ намоишга қўйилган ва мен асаган зеб-зийнат ҳамда совғабоп буюмларни томоша қиларкан, уларда миллийлик акс эттирилган шакллар, фойдаланилган тошлар, айниқса, муқаддас қадамжоларимиз тасвирларига ҳайрат билан боқди: Самарқанд, Бухоро, Хива!

Рағбат муваффақиятга қандайди

Мен, ҳатто, исмини ҳам, миллини ҳам сўрамаганим хорижлик санъат шайдосига буюмларимдан бирини Ватанимни билган, тарихий обидаларимизни ҳавас билан тилга олган инсонга эҳтиромим сифатида тўхфа қилдим.

Бу 2012 йили Россияда бўлиб ўтган “Эсдаликлар ва совғалар” деб номланувчи халқаро кўргазма-танловдан олган таассуротларим. Ўшанда дунёнинг кўплаб мамлакатларидан келган усталар қатори ижодий ишларим билан қатнашиб, совриндор бўлдим. Танлов давомида англадимки, санъат ихлосмандлари биз — ўзбекистонлик амалий санъат усталари ижодига ўзгача ҳавас би-

лан қарашар экан. Аслида, буларнинг барчаси, яъни халқаро танловлардаги иштирокимиз ва муваффақиятларимиз мамлакатимизда иқтидор соҳибларига кўрсатилаётган эътиборнинг амалдаги ифодасидир. Бундай эътиборни ҳар гал халқаро танлов ва фестиваллар, юртимизда ташкил этилаётган “Базар-арт” кўргазма-ярмаркаси, “Асрлар садоси” фестивалларида янада теранроқ ҳис этаман. Ҳар йили ўзимга бўлган ишончм билан, кўпроқ меҳнат қилишим кераклигини англайман ва шунга ҳаракат қиламан.

Нилуфар ДАДАБОВА,
хунаромид,
Тошкент шаҳри

Саломатлик

Ўтган йили Қорақалпоғистон Республикасида инвестиция дастурига кўра, 13 та тиббиёт муассасасида 24 миллиард сўмлик яқин қурилиш ва реконструкция ишлари амалга оширилди.

Тиббий хизмат сифати яхшиланмоқда

Натижада ҳудудда аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатиш сифати янада яхшиланди.

Хусусан, Шуманай туманидаги тиббиёт бирлашмасида олиб борилган салкам 2 миллиард сўмлик бунёдкорлик ишларидан сўнг муассаса биноси замонавий қўринишга эга бўлди. Илгор тиббий асбоб-ускуналар билан таъминланган марказда, шунингдек, 195 ўринли шифохона ҳам барпо этилиб, фойдаланишга топширилди.

Ҳидоят АҲМЕДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳар бир бола — эътиборда

Республика “Соғлом авлод учун” халқаро хайрия жамғармасининг Андижон минтақавий филиали томонидан минтақа ақин болалар ва уларнинг она-оналари тиббий қўриқдан ўтказилди.

Тадбир давомида турли касалликлар ташхиси қўйилган беморларга тегишли тавсиялар берилди. Шунингдек, жамғарма ҳомийлигида кам таъминланган ва кўп болали ҳамда жисмоний имконияти чекланган фарзандлари бир оилаларга доридармон, санитария-гигиена воситалари, ногиронлар аравачалари, ортопедик мосламалар, озик-овқат маҳсулотлари ва кийим-кечаклар тарқатилди.

Одильон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Футбол

Халқаро футбол уюшмалари федерацияси — ФИФА терма жамоаларнинг янги рейтингини эълон қилди.

Ўзбекистон ФИФА рейтингига юқорига кўтарилди

Унда Ўзбекистон терма жамоаси 11 поғона юқорига кўтарилиб, 56-ўрндан жой олди. Футболчиларимизнинг халқаро майдонларда кўрсатётган муваффақияти йўналишлари учун Ўзбекистон ҳисобига 42 очко қўшилган.

Осиё қитъасида жаомиз Япония, Жанубий Корея ва Австралиядан кейин тўртинчи ўрнда

қайд этилган. Маълумот ўрнида айтиб ўтамиз, Ўзбекистон ФИФАнинг 2007 йил июнь ойи рейтингидан бери илк маротаба қитъамизнинг энг кучли тўрт жамоаси қаторига кирди.

ФИФА рейтингига амалдаги жаҳон чемпиони Испания терма жамоаси етакчилик қилмоқда.

Фазлиддин АБИЛОВ
тайёрлади.

«CAPITAL REALTOR GROUP» МЧЖ

очиқ аукцион савдосига таклиф этади!

«Capital Realtor Group» МЧЖ Фарғона филиалида 2013 йил 20 февраль кuni соат 14.00 да объект бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибиде ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига қуйидаги кўчмас мулк қўйилмоқда: Учқўприк тумани СИБ томонидан Фарғона вилояти хўжалик судининг 2012 йил 18 июлдаги 15-12-03/13325-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Учқўприк тумани, «Учқўприк» ҚФЙ, Учқўприк қишлоғида жойлашган, «DNM» хусусий агрофирмасига тегишли, 0025-0029 литерлардаги, қурилиш ости майдони 776,20 кв.м., фойдаланиш майдони 1 064,32 кв.м. бўлган сут маҳсулотларини қайта ишлаш корхонаси бино-ишнотлари.

Бошланғич баҳоси — 450 000 000 сўм.

Аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун қолганда, яъни 2013 йил 18 февраль кuni соат 17.00 да тўхтатилади.

Талабгорлар диққатига! Юқоридеги кўчмас мулк ушбу аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, уни сотиш юзасидан ўтказиладиган такрорий аукцион савдоси 2013 йил 13 март кuni соат 14.00 да бўлиб ўтади. Такрорий аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдога бир кун қолганда, яъни 2013 йил 11 март кuni соат 17.00 да тўхтатилади.

Ушбу очиқ аукцион савдосида қатнашиш истагидаги талабгорлар кўчмас мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги закат пулини савдо ташкилотчиси — «Capital Realtor Group» МЧЖнинг ОАТБ «Капиталбанк» Мирзо Улуғбек филиалидаги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: 20208000204927571003, МФО: 01018, СТИР: 207126662.

Аукцион қолиби сотиб олган мулк қийматини беш банк кuni мобайнида тўлиғича тўлаши керак.

Аукцион савдосига қўйилган кўчмас мулкка доир тақдим этилган ҳужжатлар билан танишиш, савдода қатнашиш учун ҳужжатларни тақдим этиш ва қўшимча саволлар бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин:

Фарғона шаҳри, Бурхониддин Марғиновий кўчаси, 22-уй.
Телефонлар: (+99873) 224-69-96,
(+99890) 231-38-59.

Лицензия: № RR-0017.

Халқ сўзи Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 154. 130 499 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 233-52-55;
Котибият 233-10-28; Эълонлар 232-11-15.

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Реклама материаллари учун таҳририят жавобгар эмас.
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор Ж. Тоғоев томонидан саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 00.10 Топширилди — 01.55 1 2 3 4 5

Реклама ва эълонлар

«REALTOR GARANT BUSINESS» МЧЖ

бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибиде ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади.

Савдога қуйидаги кўчмас мулклар такроран қўйилмоқда:

1. Олмалик шаҳар СИБ томонидан 2012 йил 9 мартдаги 3883-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент вилояти, Олмалик шаҳри, Амир Темури кўчасидаги 20-уй.

Бошланғич баҳоси — 661 074 179 сўм 22 тийин.

2. Олмалик шаҳар СИБ томонидан 2011 йил 2 декабрдаги 12963-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент вилояти, Олмалик шаҳри, Чамбил кўчасидаги 2-уй.

Бошланғич баҳоси — 1 170 849 314 сўм.

Аукцион савдоси 2013 йил 4 февраль кuni соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Савдога Зангиота тумани СИБ томонидан Тошкент вилояти, Зангиота тумани, «Бест плюс сервис» х/к ҳудудида жойлашган қуйидаги кўчмас мулклар қўйилмоқда:

1. 11378/24-сонли ижро варақасига асосан 56-сонли савдо дўкони.

Бошланғич баҳоси — 28 740 600 сўм.

2. 11384/24-сонли ижро варақасига асосан 31-сонли савдо дўкони.

Бошланғич баҳоси — 34 115 359 сўм.

11381/24-сонли ижро варақасига асосан:

1. Автомобиллар вақтинчалик тўтатиш жойи. Бошланғич баҳоси — 540 154 026 сўм.

2. 85-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 63 662 291 сўм.

3. 86-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 58 307 519 сўм.

4. 95-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 58 468 024 сўм.

5. 96-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 60 388 713 сўм.

6. 97-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 59 786 144 сўм.

7. 98-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 59 541 350 сўм.

8. 102-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 49 273 772 сўм.

9. 103-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 43 129 290 сўм.

10. 104-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 42 696 949 сўм.

11. 19-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 33 862 478 сўм.

12. 20-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 30 622 992 сўм.

13. 27-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 29 755 790 сўм.

14. 29-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 29 924 981 сўм.

15. 35-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 30 413 753 сўм.

16. 38-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 30 478 070 сўм.

17. 50-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 25 074 040 сўм.

18. 58-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 19 107 078 сўм.

19. 64-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 24 267 359 сўм.

20. 65-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 24 178 100 сўм.

21. 66-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 24 847 544 сўм.

22. 67-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 24 893 029 сўм.

23. 69-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 23 519 848 сўм.

24. 72-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 6 150 775 сўм.

25. 105-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 59 990 589 сўм.

26. 84-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 24 893 029 сўм.

27. 10-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 11 591 181 сўм.

28. 14-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 14 034 054 сўм.

29. 4-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 11 715 818 сўм.

30. 5-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 11 715 818 сўм.

31. 6-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 11 715 818 сўм.

32. 7-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 11 715 817 сўм.

33. 73-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 6 124 979 сўм.

34. 8-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 11 591 182 сўм.

35. 11-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 11 715 818 сўм.

36. 12-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 11 422 923 сўм.

37. 46-сонли савдо дўкони. Бошланғич баҳоси — 191 684 535 сўм.

Аукцион савдоси 2013 йил 19 февраль кuni соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Юқоридеги кўчмас мулклар 2013 йил 19 февраль кuniда савдода сотилмаган тақдирда, уларни сотиш юзасидан такрорий савдо 2013 йил 5 март кuni бўлиб ўтади. Савдога қўйилган кўчмас мулклар билан Суд департаменти вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлардан аризалар иш кўнлари соат 10.00 дан 16.00 гача қабул қилинади (соат 13.00 дан 14.00 гача тушлик вақти). Аризаларни қабул қилиш аукцион кунидан бир кун олдин тўхтатилади. Савдода қатнашиш истагидаги талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги закат пулини «REALTOR GARANT BUSINESS» МЧЖ Тошкент шаҳар, АТИБ «Ипотека-банк» Шайхонтоҳур филиалидаги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: 20208000504936050002, МФО: 00425, СТИР: 207125885.

Манзил: Тошкент ш., Мирзо Улуғбек тумани, Буюк Ипак йўли к., 184-уй. Тел.: (8-371) 266-80-76.

Лицензия: RR-0052.

САНОАТ КОРХОНАСИ

бош энергетикнинг биринчи ўринбосари

лавозимига ишга қабул қилиш учун танлов эълон қилади.

НОМЗОДГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР:

- соҳа бўйича олий маълумотга, муҳандис-техник ва раҳбар лавозимларида 5 йилдан кам бўлмаган меҳнат стажига эга бўлиш
- хавфсизлик гуруҳи 5-даражадан паст бўлмаслиги
- Тошкент шаҳрида доимий яшаш учун рўйхатдан ўтган бўлиши лозим.

Иш ҳақи — суҳбат натижасидан кейин белгиланади. Келажакда лавозимда ўсиш имкониятлари мавжуд.

Шунингдек,

юқори малакали электриклар ҳамда назорат-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича (КИП ва А) созловчи-ишга туширувчилар

ишга қабул қилинади.

Иш ҳақи ўз вақтида тўланади. Ходимлар бепул овқат ва транспорт билан таъминланадилар. Тошкент вилоятининг Чимёт тоғи ҳудудида болалар соғломлаштириш оромгоҳи мавжуд.

МУЛОҚОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР:
(8-371) 241-10-81, (+99890) 929-55-97.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги жамоаси “Ўзбекистон” нашриёт-матбаа ижодий уйи директорининг биринчи ўринбосари
Шумоҳиддин МАНСУРОВнинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Тошкент ислом университети жамоаси Тарих кафедраси доценти Икромиддин Остонакуловга падари бузруквори
ОСТОНАКУЛ отанинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.